

KREDIETVOORSTELLEN

Registratienummer:

Aan	De verenigde vergadering	Datum: 15 mei 2024
Van	D&H	Datum: 26 maart 2024
Onderwerp	Kredietvoorstellen bij de voorjaarsburap 2024	

"GOED WATERBEHEER LEGT
DE BASIS VOOR DE TOEKOMST
VAN ONS GEBIED."

Portefeuillehouder: meerdere

Voorgesteld besluit

1. Een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van € 500.000 voor de restauratie van de sluishoofden van de Kolksluis te Spaarndam.
2. Voor de Dijkversterking Regionale Keringen (DIRK):
 1. Een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van € 9.700.000 voor clusterkrediet DIRK I,
 2. een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van € 1.700.000 voor clusterkrediet DIRK II en
 3. een voorbereidings- en uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van € 8.000.000 voor clusterkrediet DIRK VII
3. Voor de poldergemalen:
 1. Een voorbereidingskrediet van € 5.000.000 ter beschikking te stellen voor de voorbereiding van het nieuwe pakket maatregelen aan poldergemalen en voor het uitvoeren van eventuele maatregelen met een korte voorbereidingstijd (PTP4).
 2. Een uitvoeringskrediet van €1.525.000 ter beschikking te stellen voor de uitvoering van gemaal de Dammers uit PTP4.
 3. Een uitvoeringskrediet van €2.900.000 ter beschikking te stellen vanuit de KRW voor de aanleg van drie vispassages uit PTP1 en één uit PTP4 en de aanpassing van de aansturing van de gemalen ten behoeve van de vismigratie.
 4. Een uitvoeringskrediet van €1.000.000 ter beschikking te stellen voor het uitvoeren van maatregelen met korte voorbereidingstijd uit PTP3
4. Een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van € 2.250.000 voor de inventarisatie van de oeververdedigingen (voor de legger) en voor de vervanging van oeververdedigingen.
5. Voor de bouw van de slibsilos in Noordwijk, Nieuwveen, Nieuwe Wetering en Katwijk een voorbereidingskrediet van € 1.800.000 beschikbaar te stellen.
6. Voor de renovatie van zuiveringskring Zwaanshoek een voorbereidingskrediet van € 6.000.000 beschikbaar te stellen.

Context

Op verzoek van uw vergadering wordt een aantal kredietvoorstellen gebundeld en ter vaststelling voorgelegd. In februari 2022 heeft het college besloten om in principe vrijwel alle kredieten op twee momenten in het jaar vast te stellen, te weten in mei bij de voorjaarsburap en in november bij de programmabegroting.

Kredieten met een bestuurlijk sensitief karakter worden waar mogelijk apart aangeboden. De overige voorstellen die separaat worden aangeboden worden gemotiveerd onderbouwd waarom deze niet meelopen in de 2-jaarlijkse gebundelde kredietvoorstellen.

Argumenten

1. Hiermee geven we invulling aan de wens om op slechts enkele momenten kredieten vast te stellen.

Bij de voorjaarsburap worden zes kredietvoorstellen aan uw vergadering voorgelegd.

Om de voorstellen al op dit moment te kunnen aanbieden, moeten de kredietaanvragen goed onderbouwd zijn.

Naast zorgvuldigheid is tijdigheid van de kredietaanvraag van belang om rechtmatig te kunnen aanbesteden. In februari 2022 heeft het college besloten om in principe vrijwel alle kredieten op twee momenten in het jaar vast te stellen, te weten in mei bij de voorjaarsburap en in november bij de programmabegroting.

2. Het project komt logischerwijs uit de programmabegroting voort.

De meeste kredietvoorstellen die in dit voorstel bij de voorjaarsburap zijn gevoegd, zijn iets beknopter dan gebruikelijk omdat veel informatie al in de programmabegroting is opgenomen. De investeringsprojecten waarvoor een krediet wordt gevraagd, zijn hier een logisch uitvloeisel van.

Risico's

n.v.t.

A. Projecten die in aanmerking komen voor een kredietaanvraag bij de voorjaarsburap 2024

Project*	Programma	Begroet in PB2024 als:	Eerdere besluitvorming:
1. Uitvoeringskrediet restauratie sluishoofden Kolksluis te Spaarndam	Veiligheid	Onderhanden werk: Kunstwerken Spaarndammerdijk	Diverse eerdere kredietaanvragen
2. Clusterkrediet Dijkversterking Regionale Keringen (DIRK)	Veiligheid	Onderhanden werk: Dirk I t/m VI en toekomstig werk Waterveiligheid	Diverse eerdere kredietaanvragen
3. Poldergemalen	Voldoende water en Schoon & Gezond Water	Toekomstig werk: Poldergemalen meerjarenraming en KRW en onderhanden werk: KRW Noord en Zuid	Diverse eerdere kredietaanvragen
4. Oeververdedigingen	Voldoende water	Toekomstig werk: Oeververdedigingen	Een eerdere kredietaanvraag
5. Voorbereidingskrediet Slibsilo's	Waterketen	Toekomstig werk: Assetmanagement awzi's	Geen
6. Voorbereidingskrediet zuiveringskring Zwaanshoek	Waterketen	Toekomstig werk: Zuiveringskring Zwaanshoek	Geen

*Voor de specificatie per krediet zie bijlage B.

B. Specificatie van de zes bij de Voorjaarsburap 2024 aan te vragen kredieten

1. Uitvoeringskrediet restauratie sluishoofden Kolksluis te Spaarndam

Voorgesteld besluit:

1. Een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van € 500.000 voor de restauratie van de sluishoofden van de Kolksluis te Spaarndam.

Context

Het huidige sluizencomplex (Kolksluis) te Spaarndam is in 1285 aangelegd en is monumentaal. In 2021 zijn de kademuren van de Kolksluis te Spaarndam vernieuwd. De sluishoofden stammen nog uit de 16^e eeuw. De vernieuwing van de kademuren is toen als calamiteit voorbereid en uitgevoerd, omdat de kademuren op instorten stonden. Wegens die urgentie is toen besloten om de sluishoofden van de Kolksluis op een later moment op te pakken. In het afgelopen jaar zijn de sluishoofden geïnspecteerd door een externe specialist. De sluishoofden bestaan uit metselwerk afgewerkt met natuurdekstenen. Uit de inspectie bleek dat de sluishoofden moeten worden gerestaureerd om te voorkomen dat het metselwerk in de komende jaren steeds slechter zal gaan worden. Bij de restauratie worden de voegen opnieuw gevoegd. Scheuren in het metselwerk gedicht en de dekstenen bovenop sluishoofden gerestaureerd.

Argumenten

1.1 Het sluizencomplex is geheel gerestaureerd.

Met de restauratie van de sluishoofden is het gehele sluizencomplex Kolksluis gerenoveerd en gerestaureerd en kan weer jaren mee.

1.2 Het is een kosten efficiënte maatregel.

Door nu de sluishoofden te restaureren worden hogere kosten in de toekomst vermeden. Door scheuren en slechte voegen dringt water in het metselwerk. Door water en vorst zal het metselwerk steeds verder worden aangetast, waardoor de restauratiekosten exponentieel hoger worden. Ook groeien planten, struiken en bomen makkelijker in de scheuren. De wortels tasten het metselwerk verder aan.

1.4 Het sluizencomplex is monumentaal.

De gemeente Haarlem heeft het sluizencomplex aangewezen als een gemeentelijk monument. Rijnland heeft (als eigenaar) de taak om dit monument in goede staat te houden.

1.5 Deze werkzaamheden zijn opgenomen in de begroting 2024 en het MJP 2024-2027.

In de begroting 2024 en het MJP 2024-2027 is rekening gehouden met deze investering. De uit het krediet voortvloeiende kapitaallasten komen geheel ten laste van de taak watersysteembeheer en de afschrijvingstermijn is 20 jaar.

Risico's

1.1 Degeneratie van het metselwerk van het sluizencomplex is verder dan is waargenomen.

Het sluizencomplex is circa 350 jaar geleden gemetseld. Tijdens de restauratie kan blijken dat de degeneratie van het oude metselwerk verder is dan is waargenomen tijdens de inspectie. Hierdoor moeten meer kosten worden gemaakt om het complex te kunnen restaureren. Dit kan pas worden vastgesteld als de restauratiewerkzaamheden bezig zijn. Na de restauratie behoeven in principe geen onderhoudswerkzaamheden in de komende 30 á 50 jaar te worden uitgevoerd.

2. Clusterkrediet Dijkversterking Regionale Keringen (DiRK)

Voorgesteld besluit:

1. Een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van € 9.700.000 voor clusterkrediet DIRK I,
2. een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van € 1.700.000 voor clusterkrediet DIRK II en
3. een voorbereidings- en uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van € 8.000.000 voor clusterkrediet DIRK VII

Context

De regionale keringen van Rijnland moeten aan de veiligheidsnormen voldoen die zijn vastgelegd in de provinciale waterverordening Rijnland (voor Zuid-Holland inmiddels: de Omgevingsverordening Zuid-Holland). In 2012 is 1.100 km aan deze normen getoetst, waarbij 498 km is afgekeurd.

Met de provincies hebben we de afspraak dat eind 2020 90% van de getoetste keringen voldoet aan de norm en dat de resterende 10% vanaf 2020 ter hand wordt genomen. Rijnland neemt de vervolgstap om de laatste km's op orde te brengen voor 2030. Het Project Regionale keringen ('DiRK'; DiRK staat voor: Dijkversterking Regionale Keringen) moet hieraan invulling geven.

Binnen het project werken we met meerdere strekkingen in een clusterkrediet. Voor DiRK I en DiRK II wordt uitvoeringskrediet aangevraagd voor al lopende strekkingen. In het coalitieakkoord is besloten dat de versterking van de regionale keringen moet worden geïntensiveerd. Daarom worden met DiRK VII een aantal nieuwe strekkingen opgepakt die in de komende jaren worden uitgevoerd.

In uw vergaderingen van november 2016, november 2017, maart 2019, maart 2020, juni 2020, december 2020, november 2021, mei 2022, november 2022, mei 2023, november 2023 heeft u reeds kredieten beschikbaar gesteld voor een totaalbedrag van € 164,6 mln.

Argumenten

1. Het Project Regionale keringen draagt bij aan Rijnlandse doelen.

Het regionale keringen versterkingsproject geeft invulling aan het doel om het beheergebied van Rijnland preventief te beschermen tegen overstromingen. Met dit project wordt gemiddeld ca. 20 kilometer per jaar verbeterd. De projecten in deze aanvullende kredietaanvraag voor DIRK I draagt hierbij voor 2,1 km (Kudelstaartseweg) en DIRK II voor 1,8 km (DAHB-polder). Dit betreffen projecten die in 2024 in uitvoering gaan.

DIRK VII is een nieuw cluster waarbij circa 20 km wordt toegevoegd aan het programma, waaronder een aantal werk met werk projecten.

2. Duurzaamheid en circulariteit wordt zoveel mogelijk meegenomen.

Duurzaamheid wordt meegenomen in de voorbereidings- en uitvoeringsfase. Zo kijken we goed naar wat er nodig is om een strekking weer aan de norm te laten voldoen. Tijdens het ontwerp wordt zoveel mogelijk met grond gewerkt i.p.v. stalen of houten damwanden, vanwege de circulariteit van het materiaal. Waar mogelijk wordt klei lokaal gewonnen. Emissieloos werken of het gebruik van HVO-diesel wordt gestimuleerd in de aanbesteding. Indien mogelijk wordt een bloemrijk mengsel ingezaaid op de dijken om zo de biodiversiteit te vergroten.

3. Rijnland vult de toezeggingen aan de provincies in.

In het project worden regionale keringen verbeterd. Het project draagt bij aan de afspraak met de beide provincies om eind 2020, of kort daarna, 90% van de regionale keringen op orde te krijgen, waar in 2012 nog 45% tekortschoot.

4. Het werk past binnen het MJP 2024-2027 en de Begroting 2024.

DIRK I: Het betreft een uitvoeringskrediet van € 9,7 miljoen voor de uitvoering van de kering langs de Kudelstaartseweg. De Kudelstaartseweg is een project van AGV/Waternet waaraan Rijnland bijdraagt. In het huidige MJP is rekening gehouden met € 4,1 mln voor DIRK I. De verwachting is dat het verschil van € 5,6 mln opgevangen kan worden binnen het totale DIRK programma en dit zodoende niet leidt tot hogere investeringsuitgaven binnen het totale programma DIRK in de periode 2024-2027. Voor dit cluster is dit het laatste uitvoeringskrediet. Dat betekent dat DIRK I over ongeveer 3 jaar kan worden afgesloten.

DIRK II: Het betreft een uitvoeringskrediet van € 1,7 miljoen voor de uitvoering van de keringen langs de DAHB-polder (€ 1,7 miljoen).

DIRK VII: Om deze nieuwe strekkingen voor te bereiden wordt een krediet aangevraagd van € 4 miljoen voor een nieuw cluster (DIRK VII), zie bijlage. Voor de werk met werk projecten met gemeenten en waterschappen wordt eveneens een krediet aangevraagd van € 4 miljoen. Met Waternet/AGV worden al 2 projecten voorbereid (Moutlocatie en Beauve beiden te Amstelveen).

De uit het krediet voortvloeiende kapitaallasten komen geheel ten laste van de taak watersysteembeheer. Besluit 1 betreft een bijdragen aan derden. De richtlijn voor afschrijven in de nota vaste activa voor bijdragen aan derden bedraagt maximaal 5 jaar. Gezien het om een kadverbetering gaat, waarvan de richtlijn voor afschrijven 20 jaar betreft, hanteren we alsnog een afschrijvingstermijn van 20 jaar. De afschrijvingstermijn voor besluit 2 en 3 is eveneens 20 jaar.

5. We maken efficiënte meters.

Bij diverse werken wordt het werk uitgevoerd door de gemeente, waterschap of provincie. Of Rijnland voert werken uit voor de gemeente of provincie. Dit is voor beide partijen een efficiënte manier van werken. Dit bespaart voor beide partijen kosten en de omgeving ondervindt minder overlast, omdat de werkzaamheden in één keer worden uitgevoerd. Rijnland heeft de doelstelling om meer werkzaamheden gezamenlijk met andere partijen uit te voeren. Veel gemeenten en de beide provincies delen die doelstelling. Door goede ervaringen met gezamenlijke projecten en steeds betere communicatie tussen partijen lukt het steeds vaker om werkzaamheden samen te laten lopen. Dit vraagt een zekere flexibiliteit om in te kunnen springen op de mogelijkheden die zich voordoen. De kadverbetering aan de Moutlocatie en Beauve te Amstelveen doet Rijnland samen met Waternet. Waternet is penvoerder en Rijnland betaalt haar deel. De afspraken hierover worden of zijn vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst.

Risico's

1. Werk-met-werk maken kan vertraging opleveren.

De planning van een samenwerkingspartner (provincie, gemeente, particulier) kan verschillen van onze optimale planning. In principe wordt dit risico ondervangen door aan de voorkant van het project zoveel mogelijk bindende afspraken te maken met de samenwerkingspartner. De strekkingen die zijn opgenomen in het kader van werk-met-werk maken, zijn opgenomen omdat het verwachte moment van uitvoering, dat is opgegeven door de samenwerkingspartner, ligt in de periode 2024-2027.

2. Weerstand in de omgeving levert vertraging op.

Het versterken van een kering is maatwerk en veelal een afweging tussen veiligheidsaspecten, kosten en draagvlak. Belangrijk uitgangspunt en inmiddels de standaard werkmethode bij kadverbeteringen is het principe "van buiten naar binnen denken". Wensen en aandachtspunten van de omgeving worden op deze manier vroegtijdig getraceerd. Bij de planvorming kan hiermee rekening worden gehouden met veelal een gedragen oplossing tot gevolg. De meest aantrekkelijke oplossing voor de omgeving is vanuit kosten oogpunt echter niet altijd realiseerbaar. Dit kan stuiten op een gebrek aan draagvlak en daarmee uitloop in de tijd. Dit speelt bijvoorbeeld bij de werkzaamheden bij de kering de Kudelstaartseweg, waarbij Waternet vlak langs woningen damwanden moeten aanbrengen. Via het omgevingsmanagement wordt geprobeerd het risico te minimaliseren.

Bijlage strekkingen DIRK VII

Strekking	Lengte [km]
Westbroekpolder - Uiterdijk	0,3
Schilkerpolder - Nieuwveen	2,7
Polder het Noordveen	1,6
Dijkslootpad - Alphen aan den Rijn	3
Boterpolder Hazerswoude - Dorp	2,5
Zijtakken Oude Rijn - Bodegraven	0,9
Meekoppelkansen	
Grenskering Water - project Beauve/Moutlocatie	n.t.b.
Zwarteweg 8c Oud Ade	ca. 0,06
Totaal	11,06

3. Poldergemalen

Voorgesteld besluit

Voor het programma poldergemalen:

1. Een voorbereidingskrediet van € 5.000.000 ter beschikking te stellen voor de voorbereiding van het nieuwe pakket maatregelen aan poldergemalen en voor het uitvoeren van eventuele maatregelen met een korte voorbereidingstijd (PTP4).
2. Een uitvoeringskrediet van €1.525.000 ter beschikking te stellen voor de uitvoering van gemaal de Dammers uit PTP4.
3. Een uitvoeringskrediet van €2.900.000 ter beschikking te stellen vanuit de KRW voor de aanleg van drie vispassages uit PTP1 en één uit PTP4 en de aanpassing van de aansturing van de gemalen ten behoeve van de vismigratie.
4. Een uitvoeringskrediet van €1.000.000 ter beschikking te stellen voor het uitvoeren van maatregelen met korte voorbereidingstijd uit PTP3.

Context

In het MJP 2024-2027 is het programma voor het groot onderhoud aan de poldergemalen (waaronder renovatie, nieuwbouw) geïntensiveerd. De opgave wordt gerealiseerd binnen het programmteam poldergemalen. Middels een raamovereenkomst met marktpartijen is in 2023 gestart met het mogelijk maken van de intensivering. In het programmteam wordt gewerkt met een clusterkrediet, dat idealiter maximaal twee keer per jaar kan worden bijgesteld aan de opgave die vanuit assetmanagement in opdracht wordt uitgegeven. De omvang van het jaarlijkse werkpakket wordt bepaald door de Lange Termijn Asset Planning (LTAP) en dit is noodzakelijk om de gemalen op orde te houden. In Tabel 1 zijn de lopende werkpakketen weergegeven.

Tabel 1. Stand van zaken programmteam gemalen (incl. Cluster 3) – 15-2-2023

Werkpakket	Aantal	Voorbereiding	Uitvoering	Opgeleverd
Maart 2019 (Cluster 3)	18	3	3	12
Mei 2020 (versnellingscope)	10	0	0	10
PTP1 oktober 2020	22	7	7	8
PTP 2 mei 2022	12	8	0	4
PTP 3 mei 2023*	23	23	0	
PTP 4 mei 2024*	21			
Totaal	106	41	10	20

* Het aantal gemalen dat opgepakt wordt in de werkpakketen van mei 2023 en mei 2024 kunnen afhankelijk van de uitkomsten van de voorbereiding verschillen. Dit i.v.m. ontwikkelingen in de omgeving en/of beperkingen vanuit de financiële kaders van Rijnland.

De kredieten waar nu om gevraagd wordt zijn ten behoeve van de uitvoering van de vispassages uit het werkpakket van november 2020 (PTP 1) en voor de voorbereiding (en deels uitvoering) van het nieuwe werkpakket van mei 2024 (PTP 4). Het pakket bestaat uit meer en minder complexe maatregelen. Deze maatregelen kennen vanzelfsprekend verschillende doorlooptijden. Door dit krediet nu aan te vragen starten we tijdig met de uitwerking van de benodigde maatregelen en krijgen we inzicht in het benodigde uitvoeringskrediet. In Bijlage I is het nieuwe voorlopige werkpakket met gemalen opgenomen wat voorbereidt gaat worden. Als de omstandigheden dit vragen kan een gemaal vervangen worden door een ander gemaal.

Vismigratie

De gemalen worden visveilig uitgevoerd waardoor vissen veilig van polder naar boezem kunnen migreren. Daarnaast wordt ten behoeve van een gezonde en gevarieerde visstand naast enkele gemalen ook een vispassage aangelegd om de migratie van boezem naar polder mogelijk te maken. In het kader van de Kaderrichtlijn Water verbeteren we hiermee de ecologische waterkwaliteit van de wateren in ons gebied.

Tot slot passen we ons

besturingssysteem van de gemalen aan om de inzet van de gemalen zo goed als mogelijk aan te laten sluiten bij het natuurlijke gedrag van de verschillende vissoorten.

Circulariteit

Op het gebied van circulariteit wordt samen met de markt gewerkt aan een "standaard gemaal", met als uitgangspunten standaardisatie, eenvoud en modulair. Dit met het streven om:

- gemalen efficiënter en daarmee goedkoper te kunnen bouwen.
- de materialen in de toekomst te kunnen hergebruiken. Daarbij wordt de impact van een eventuele restwaarde of de financiële afschrijving ook onderzocht.
- materialen met een lagere (milieu)impact te gebruiken.
- de onderhoudbaarheid van gemalen te vergroten, waardoor storingen sneller verholpen kunnen worden.

Argumenten

1.1/2.1 Een goede staat van Rijnlandse installaties vereist periodieke renovaties en vervangingen.

Om de Rijnlandse poldergemalen in goede staat te houden is periodieke renovatie en vervanging noodzakelijk. De gemalen zijn na uitvoering weer voldoende beschikbaar en betrouwbaar, hebben de juiste capaciteit en verkeren in een goede staat van onderhoud. Voor de opgave van de poldergemalen is voor de komende jaren gekozen voor een programmatische aanpak, om efficiënt tempo te kunnen maken met de opgave. Hiervoor is een programmateam opgetuigd dat is ingesteld op een continue stroom van maatregelen.

1.2/2.2 Er is rekening mee gehouden in de Programmabegroting 2024 en MJP 2024-2027.

De werkzaamheden van besluit 1, 2 en 4 zijn opgenomen in de Programmabegroting 2024 en Meerjarenraming 2024-2027 onder 'toekomstig werk 'Poldergemalen meerjarenraming'. De werkzaamheden van besluit 3 zijn in het MJP 2024-2027 geraamd binnen KRW3 in het programma S&G. Deze worden nu opgenomen onder cluster poldergemalen en zo ook opgenomen in het komende MJP 2025-2029. Het krediet wordt volledig bekostigd uit de watersysteemheffing en de afschrijvingstermijn bedraagt 20 jaar. Dit pakket aan maatregelen zal gegund worden door middel van nadere overeenkomsten binnen de raamovereenkomst die sinds december 2022 loopt. Deze nadere overeenkomsten maken het mogelijk te differentiëren tussen de verschillende maatregelen (groot/ klein, complex/eenvoudig). Op deze manier denken we zo veel mogelijk vaart te kunnen maken in de opgave.

1.3/2.3/3.1 De gemalen dragen ook bij aan de (ecologische) waterkwaliteit als onderdeel van de KRW-opgave.

De investeringen dragen bij aan de visstand in de boezem en polders en daarmee aan het behalen van de KRW-opgave. Ten eerste wordt, bij vervanging van een pomp, waar mogelijk gekozen voor een visveilig exemplaar. Ten tweede wordt bij een aantal gemalen de mogelijkheid voor tweezijdige vismigratie gecreëerd, conform het vismigratieplan. In bijlage II staan de gemalen waarbij naast het gemaal een vispassage wordt gerealiseerd. Ten derde passen we het besturingssysteem van ons watersysteem dusdanig aan dat de migratie van verschillende soorten vis wordt meegewogen bij de inzet van de gemalen.

3.2 Vismigratie is opgenomen als doelstelling in het KRW-programma.

Het verbeteren van mogelijkheden voor vismigratie is opgenomen in het lopende KRW-programma, zoals beschreven in de Nota Schoon Water deel 3. De maatregelen dragen daarmee bij aan de doelen van het programma 'Schoon en Gezond Water'. Om werk met werk te maken wordt de uitvoering van de maatregelen opgepakt door het programmateam gemalen.

1.4/2.4/3.3 Energiebesparing en biodiversiteit.

De investering leidt tot een (zeer beperkte) energiebesparing, door zuiniger pompen en optimalisatie van de opvoerhoogte. Hier is echter weinig winst te boeken. T.a.v. biodiversiteit wordt voor de terreinen rondom de gemalen een ecologisch advies gevraagd, of er kansen zijn om de biodiversiteit te vergroten.

4.1 Door tijdig aanvragen wordt vertraging in de uitvoering voorkomen.

Om vertraging in de uitvoering te voorkomen willen we onderdelen met een lange levertijd vroegtijdig kunnen bestellen. Hiervoor vragen we alvast vroegtijdig een deel van het uitvoeringskrediet aan van € 1 miljoen.

Financiën

Het renoveren en vervangen van gemalen is een doorlopend proces binnen het programmateam gemalen. Hierdoor worden verspreid door het jaar heen gemalen voorbereid en uitgevoerd. Om vertraging te voorkomen vragen we nu uitvoeringskrediet aan voor gemaal de Dammers met een grove SSK-raming (bandbreedte: 30%) en deels voor PTP3. De voorbereiding van gemaal de Dammers was onderdeel van PTP1, maar de daadwerkelijke uitvoering is opgenomen in PTP4. De uitgaven passen binnen de begroting (MJP 2024-2027, toekomstig werk Poldergemalen).

De vispassages dragen bij aan de doelen vanuit het programma Schoon en Gezond Water en worden daarom vanuit het KRW-budget gefinancierd. De uitgaven passen binnen de begroting MJP 2024-2027. Op dit moment wordt onderzoek gedaan naar de subsidiemogelijkheden voor de vispassages die aansluiten op het KRW-waterlichaam 'Noordzeekanaal' van Rijkswaterstaat. Dit betreft de gemalen Zuid-Spaarndammer en de Dammers.

Risico's

1.1/2.1 Hogere exploitatiekosten door falende gemalen.

Niet renoveren leidt tot hogere kosten voor onderhoud en meer uitval. De onderhoudskosten voor poldergemalen lopen reeds op en de verwachting is dat dit komende jaren nog doorzet. Het uitstellen van groot onderhoud (renovatie en vervanging) is hier de oorzaak van. Met het besluit uit het coalitieakkoord om het investeringsniveau te verhogen voorkomen we dat de achterstand op loopt en reduceren we de grootste risico's.

1.2/2.2/3.1 De krapte op het elektriciteitsnet kan leiden tot aanzienlijke vertragingen.

Bij nieuwe gemalen of gemalen waarbij de maalcapaciteit verhoogd moet worden is een elektriciteitsaansluiting of een verzwaring daarvan noodzakelijk. De krapte op het elektriciteitsnet zorgt ervoor dat netbeheerders dit in toenemende mate niet kunnen faciliteren. Dit kan leiden tot vertragingen van anderhalf tot twee jaar.

1.3/2.3/3.2 De beperkte interne capaciteit en de capaciteit van de markt kunnen een drempel zijn voor het waarmaken van de intensivering van het programma poldergemalen.

Het aantal gemalen dat onderhanden is bij het programmateam gemalen neemt toe, maar kunnen met de huidige capaciteit niet allemaal tegelijk worden opgestart. Daarnaast bestaat de zorg dat de markt mogelijk ook tegen beperkingen aan loopt. Hierdoor kan de algehele doorlooptijd van het programma toenemen.

Vervolg

Doorlopend worden verschillende werkpakketten opgestart en afgerond onder het programmateam gemalen. In de P&C cyclus rapporteren we over de jaarlijkse voortgang van het onderhanden werk.

Bijlage I. Overzicht van de gemalen van het voorlopige werkpakket PTP4 'mei 2024' -

#	GIS-code gemaal	Naam gemaal	Categorie gemaal (o.b.v. capaciteit)
1	027-036-00023	Vakgemaal Molen 4 Dr. Polder aan de W.zijde te Aarlanderveen	C
2	172-036-00022	Gemaal Zuidzijderpolder	B
3	180-036-00090	Doorspoelgemaal Harderbos	D
4	166-036-00022	Gemaal Zemelpolder (1e Poellaan)	D
5	255-036-00021	Inlaatgemaal Noordzijderpolder-Noord	D
6	180-036-00042	Vakgemaal Rijk	B
7	144-036-00021	Gemaal Veenderpolder (Hoofdgemaal)	C
8	180-036-00046	Vakgemaal Nieuw-Vennep	B
9	029-036-00022	Gemaal Norah	D
10	027-036-00021	Gemaal Molen 3 Dr. Polder aan de W.zijde te Aarlanderveen	C
11	114-036-00021	Gemaal Overveerpolder	D
12	233-036-00021	Gemaal Zegersloot	C
13	402-036-00029	Gemaal De Zilk 4.1	C
14	180-036-00053	Vakgemaal Overbos	C
15	245-036-00021	Gemaal Korte Akkeren	C
16	402-036-00026	Gemaal De Zilk 10.1	C
17	028-036-00023	Gemaal Veenderveld	D
18	180-036-00087	Doorspoelgemaal Keizerweg	D
19	136-036-00021	Gemaal Starrenburg	C
20	027-036-00022	Vakgemaal Molen 2 Dr. Polder aan de W.zijde te Aarlanderveen	C
21	308-036-00021	Gemaal de Dammers	B

Bijlage III. Overzicht van de gemalen waarbij een vispassage wordt gerealiseerd

#	GIS-code gemaal	Naam gemaal
1	260-036-00021	Gemaal Het Zaanse Rietveld
2	011-036-00021	Gemaal Bloemendaal
3	309-036-00021	Gemaal Zuidspaarndammer
4	308-036-00021	Gemaal de Dammers

4. Oeververdedigingen

Voorgesteld besluit:

1. Een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van € 2.250.000 voor de inventarisatie van de oeververdedigingen (voor de legger) en voor de vervanging van oeververdedigingen.

Context

Het aanpakken van de oeververdedigingen als complex dossier is onderdeel van het coalitieakkoord 2024 - 2027. Er moet meer duidelijkheid komen over wie precies verantwoordelijk is voor het onderhoud. De coalitie zet daarmee de inspanning voort uit de vorige coalitie. Vanaf 2020 zijn urgente strekkingen vervangen en in 2023 is de inventarisatie van de oeververdedigingen gestart. Een overzicht van ons areaal maakt het mogelijk om programmatisch te vervangen en de informatie over oeververdedigingen in de legger aan te vullen.

De opdracht voor de inventarisatie van de oeververdedigingen realiseren we in twee delen. Deel 1: Inventarisatie en inspectie van 500 km oeverbescherming en het opleveren van de definitieve rapportage over deze 500 km.

Afhankelijk van het geleverde resultaat en eventueel met aanvullende werkafspraken verlenen we opdracht voor deel 2. Deel 2: Inventarisatie, inspectie en rapportage overige areaal oeverbescherming.

De kosten voor de inventarisatie worden bepaald door het aantal kilometers dat wordt geïnventariseerd. De eerste pilot fase bedraagt 500 km en kost ca. € 0,4 mln. Na bevredigend resultaat van de pilot wordt gestart met de resterende 5000 km. De additionele kosten daarvan bedragen maximaal € 1,85 mln. De kosten per kilometer zijn vergeleken met vergelijkbare onderzoeken van andere waterschappen en zijn concurrerend; de hoogte van het bedrag wordt bepaald door de totale omvang van de oeverlengte.

Argumenten

1.1 De strekkingen zijn urgent, en wij zijn onderhoudsplichtig.

In afwachting van een lange termijn asset planning zijn strekkingen geprioriteerd op basis van meldingen van ingelanden en interne meldingen.

1.2 Deze werkzaamheden zijn opgenomen in de begroting 2024 en het MJP 2024-2027.

In het MJP 2024 -2027 is voor de periode 2024 t/m 2027 een bedrag geraamd van € 3,75 mln voor oeververdedigingen. In mei 2023 is reeds een krediet van € 0,75 mln verleend voor oeververdedigingen, waarvan € 0,3 mln voor de start van de inventarisatie. De uit het krediet voortvloeiende kapitaallasten komen geheel ten laste van de taak watersysteembeheer. De afschrijvingstermijn is 20 jaar. De uitvoering van de vervanging van oeververdedigingen start medio 2024 en de inventarisatie in het eerste kwartaal van 2024.

1.3 De inventarisatie is nodig voor een risico-gestuurde programmering.

De inventarisatie zal naar verwachting ca. 2,5 jaar duren. Op basis daarvan worden oeververdedigingen toegevoegd aan de Legger overige kunstwerken en wordt een Lange Termijn Asset Planning (LTAP) opgesteld. Deze is dan de basis voor het risicogestuurd vervangen van oeververdedigingen.

Risico's

Ervaringen uit het verleden laten zien dat de inkoop van inventarisatie werkzaamheden een groter dan gemiddelde kans op vertraging hebben. Het meer specificeren van de uitvraag draagt bij aan het verminderen van dit risico.

5. Voorbereidingskrediet Slibsilo's

Voorgesteld besluit

1. Voor de bouw van de slibsilo's in Noordwijk, Nieuwveen, Nieuwe Wetering en Katwijk een voorbereidingskrediet van € 1.800.000 beschikbaar te stellen.

Context

Voor de zuiveringen Noordwijk, Nieuwveen, Nieuwe Wetering en Katwijk zijn in de LTAP (Lange termijn Asset Planning) slibsilo's opgenomen om in de jaren 2026-2028 te realiseren. Hiermee kan Rijnland het slib naar Haarlem Waarderpolder vervoeren om daar te vergisten, zoals besloten door de VV in de centrale slibstrategie. Voor dit project wordt nu het benodigde voorbereidingskrediet aangevraagd.

In de voorbereiding voeren we zogenaamde variantenstudies uit waarbij we zowel op systeemniveau als op objectniveau, op basis van toekomstige ontwikkelingen en inspecties, uitvoeringsvarianten doorrekenen. Dit doen we zodat we transparante en onderbouwde keuzes kunnen maken bij het opstellen van een VO en DO.

Circulariteit duurzaamheid

De slibsilo's worden gebouwd als onderdeel van de centrale slibstrategie. Daarmee gaan we meer slib vergisten en minder onvergist naar HVC afvoeren en daarmee maken we een stap naar een duurzamer Rijnland. Daarnaast leidt het gebruik van silo's tot minder geuroverlast voor de omgeving dan de open verlading. In een variantstudie werken we diverse opties uit waarbij ontwerp en materiaal ook meewegen. In de bouwfase zijn er keuzes voor de inzet van materieel.

Argumenten

1.1 Werkzaamheden staan in het coalitieakkoord en het MJP 2024-2027.

Het nu in voorbereiding nemen van deze werkzaamheden is noodzakelijk om invulling te kunnen geven aan de ambities uit het coalitieakkoord. Hierin staat dat we het huidige investeringsprogramma in de Waterketen onverminderd voortzetten, waaronder ook de bouw van slibsilo's.

1.2 Realisatie van slibsilo's sluit aan bij de centrale slibstrategie.

AWZI's moeten klaar zijn voor het centraal vergisten van slib op Haarlem Waarderpolder zoals is vastgesteld in de centrale slibstrategie.

Risico's

1.1 Voorbereiding van de werkzaamheden blijken meer te kosten dan geraamd.

De huidige inkoopmarkt is erg grillig, prijzen zijn de afgelopen jaren fors gestegen. Aangezien nauwelijks te voorspellen is hoe de markt zich verder ontwikkelt, is hier in enige mate rekening mee gehouden in de risicoreservering.

1.2 Er heerst een schaarste naar voldoende deskundig personeel.

Voor het uitvoeren van de onderzoeken en ontwerpen zullen wij adviesbureaus inschakelen. Net als bij Rijnland zelf is het voor de bureaus moeilijk om voldoende personeel van voldoende kwaliteit beschikbaar te hebben voor de grote (landelijke) opgave die voor ons staat de komende jaren.

Financiën

Voor de benodigde voorbereidende werkzaamheden vragen we het volgende krediet aan (weergegeven bedragen zijn afgerond en inclusief BTW):

Tabel 1: raming voorbereidingskosten slibsilos

Vorbereidingskosten	
Plaatsing slibsilos	€ 1.800.000

De uit het krediet voortvloeiende exploitatiekosten komen volledig ten laste van de taak zuiveringsbeheer. Het krediet wordt bekostigd uit de zuiveringsheffing en de afschrijvingstermijn bedraagt 20 jaar. Deze werkzaamheden zijn voorzien in het MJP 2024-2027 met een totale raming van € 9,6 mln. onder toekomstig werk Assetmanagement AWZI's. De voorbereiding vindt plaats in 2024 en 2025. De verwachting is dat er eind 2025 een uitvoeringskrediet aangevraagd wordt.

6. Voorbereidingskrediet zuiveringskring Zwaanshoek

Voorgesteld besluit

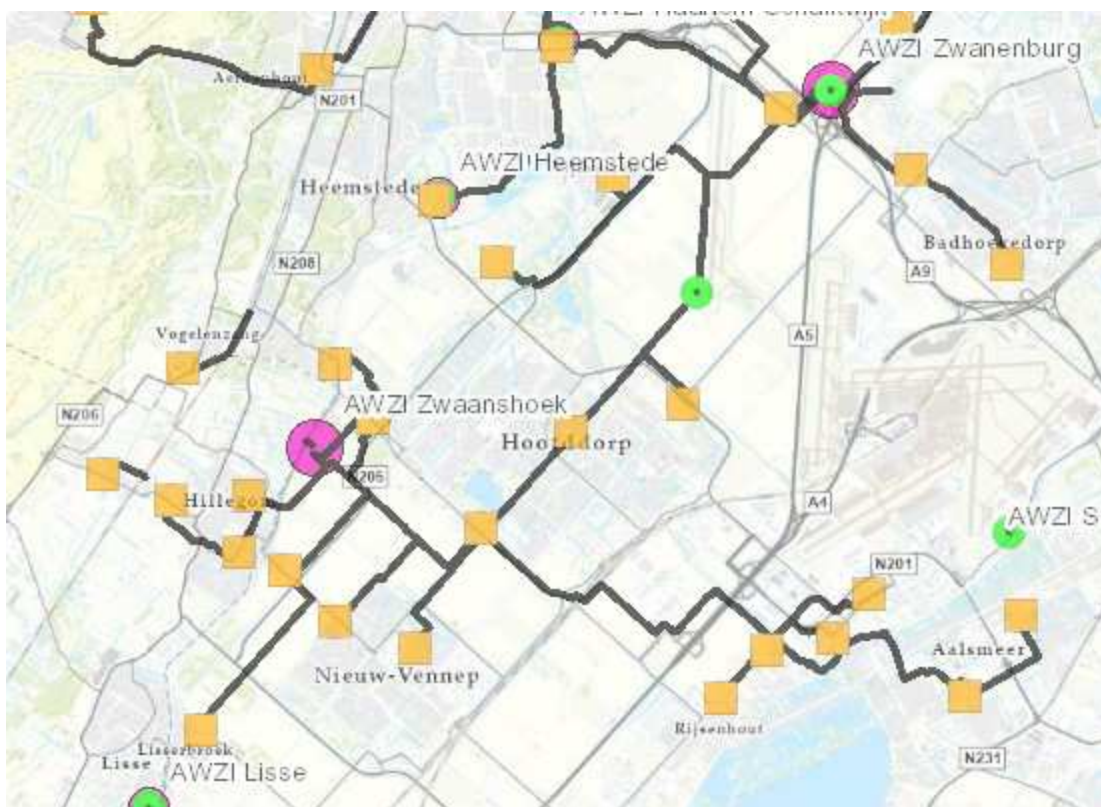
1. Voor de renovatie van zuiveringskring Zwaanshoek een voorbereidingskrediet van € 6.000.000 beschikbaar te stellen.

Context

Meerdere assets van de zuiveringskring Zwaanshoek zijn opgenomen in de LTAP (Lange termijn Asset Planning) om in de jaren 2026-2028 te worden gerenoveerd en geoptimaliseerd. Hoofddoelstelling is het op orde brengen van deze zuiveringskring voor een periode van 15 jaar.

Overzicht zuiveringskring Zwaanshoek

Awzi Zwaanshoek ligt in de Haarlemmermeerpolder direct langs de ringvaart en ten zuidwesten van Zwaanshoek. Het afvalwater wordt aangevoerd vanuit 16 gebieden, de zogenaamde aanvoergebieden. Er zijn binnen het afvalwatersysteem van awzi Zwaanshoek twaalf afvalwatertransportgemalen in beheer van Rijnland incl. de persleidingen van die gemalen naar de zuivering.

De biologische capaciteit bedraagt 224.000 i.e. per dag en de hydraulische RWA capaciteit bedraagt 5.500 m3 per uur. De awzi is al ruim 25 jaar oud. In de afgelopen jaren zijn al diverse kleinere aanpassingen en renovaties gedaan. Zo is recent nog de influentkoker aangepast en wordt momenteel de realisatie van een derde roostergoedverwijderaar en de verbetering van de bedrijfswaterinstallatie voorbereid waarvoor reeds voorbereidingskrediet beschikbaar is. Vanwege de staat van deze onderdelen hebben we deze vooruitlopend op de grote renovatie opgepakt.

Vorbereidingskrediet

We gaan starten met een zogenaamde variantenstudies waarbij we zowel op systeemniveau als op objectniveau op basis van toekomstige ontwikkelingen, inspecties, duurzaamheids- en circulariteitscriteria uitvoeringsvarianten doorrekenen. Doel hiervan is het maken van onderbouwde en gewogen keuzes voor de vervolgstap, het opstellen van een ontwerp voor de gehele renovatie.

Circulariteit duurzaamheid en biodiversiteit

Zwaanshoek is een van de zuiveringen waar we op basis van de EU-richtlijn stedelijk afvalwater maatregelen moeten treffen door strengere normen voor stikstof en fosfaat en om medicijnresten te verwijderen. Daarnaast heeft Rijnland de ambitie om de uitstoot van broeikasgassen (op zuiveringen) te beperken. Om invulling te geven aan deze thema's maken ze onderdeel uit van de uit te voeren variantenstudies. Hiermee leggen we transparant de opties voor bij het aanvragen van het uitvoeringskrediet.

Argumenten

1.1 Werkzaamheden zijn onderdeel van het coalitieakkoord 2024-2027.

Het nu in voorbereiding nemen van deze werkzaamheden is noodzakelijk om invulling te kunnen geven aan het coalitieakkoord 2024-2027. Hierin is opgenomen dat we het huidige investeringsprogramma in de waterketen onverminderd voortzetten, waaronder de renovatie van de zuiveringskring Zwaanshoek. En hierin is opgenomen dat we bij grote renovaties nieuwe opgaven zoals strengere eisen voor N en P, medicijnresten en het beperken van de uitstoot van broeikasgassen, meenemen.

Risico's

1.1 Voorbereiding van de werkzaamheden blijken meer te kosten dan geraamd.

De huidige inkoopmarkt is erg grillig, prijzen zijn de afgelopen jaren fors gestegen. Aangezien nauwelijks te voorspellen is hoe de markt zich verder ontwikkelt is hier in enige mate rekening mee gehouden in de risicoreservering.

1.2 De staat van sommige onderdelen blijkt slechter dan nu gedacht.

Het is niet ondenkbaar dat tijdens de voorbereidingsfase blijkt dat één of meerdere onderdelen van de zuiveringskring om een snelle(re) aanpak vragen, hetzij direct vervangen moeten worden of met spoed moeten worden gerenoveerd. Een voorbeeld hiervan zijn de twee centrifuges die in dermate slechte staat zijn dat ze op korte termijn gerenoveerd of vervangen moeten worden. Het voorbeeld van de centrifuges is nu bekend en daarom al meegenomen in deze kredietaanvraag. Andere nu nog onbekende zaken zitten niet in dit voorbereidingskrediet. Indien zich dit voordoet zal een tussentijds uitvoeringskrediet worden voorgelegd aan de VV.

1.3 Er heerst een schaarste naar voldoende deskundig personeel.

Voor het uitvoeren van de onderzoeken en ontwerpen zullen wij adviesbureaus inschakelen. Net als bij Rijnland zelf is het voor de bureaus moeilijk om voldoende personeel paraat te hebben voor de grote (landelijke) opgave die voor ons staat de komende jaren.

1.3 Complexiteit aan variabelen.

De nog te maken keuzes en de daarbij behorende randvoorwaarden zijn divers en complex. Dit proces vraagt tijd en kan een vertraging veroorzaken op het geplande uitvoeringstijdstip uit de LTAP.

Financiën

Voor de benodigde voorbereidende werkzaamheden wordt het volgende krediet aangevraagd (weergegeven bedragen zijn afgerond en inclusief BTW):

Tabel 1: raming voorbereidingskosten renovatie ZK Zwaanshoek

Voorbereidingskosten	
Renovatie Zuiveringskring Zwaanshoek	€ 6.000.000

De uit het krediet voortvloeiende exploitatiekosten komen volledig ten laste van de taak zuiveringsbeheer. Het krediet wordt bekostigd uit de zuiveringsheffing en de afschrijvingstermijn bedraagt 20 jaar. De voorbereiding vindt plaats in 2024-2026. De verwachting is dat er in 2026 een uitvoeringskrediet aangevraagd wordt.

De werkzaamheden om de zuivering weer op orde te brengen zijn voorzien in het MJP 2024-2027 met een totale raming van € 16,45 mln. Daarnaast hebben we in het MJP rekening gehouden met aanvullende investeringen voor verwijdering van medicijnresten en extra N en P verwijdering en het tegengaan van de uitstoot van broeikasgassen.